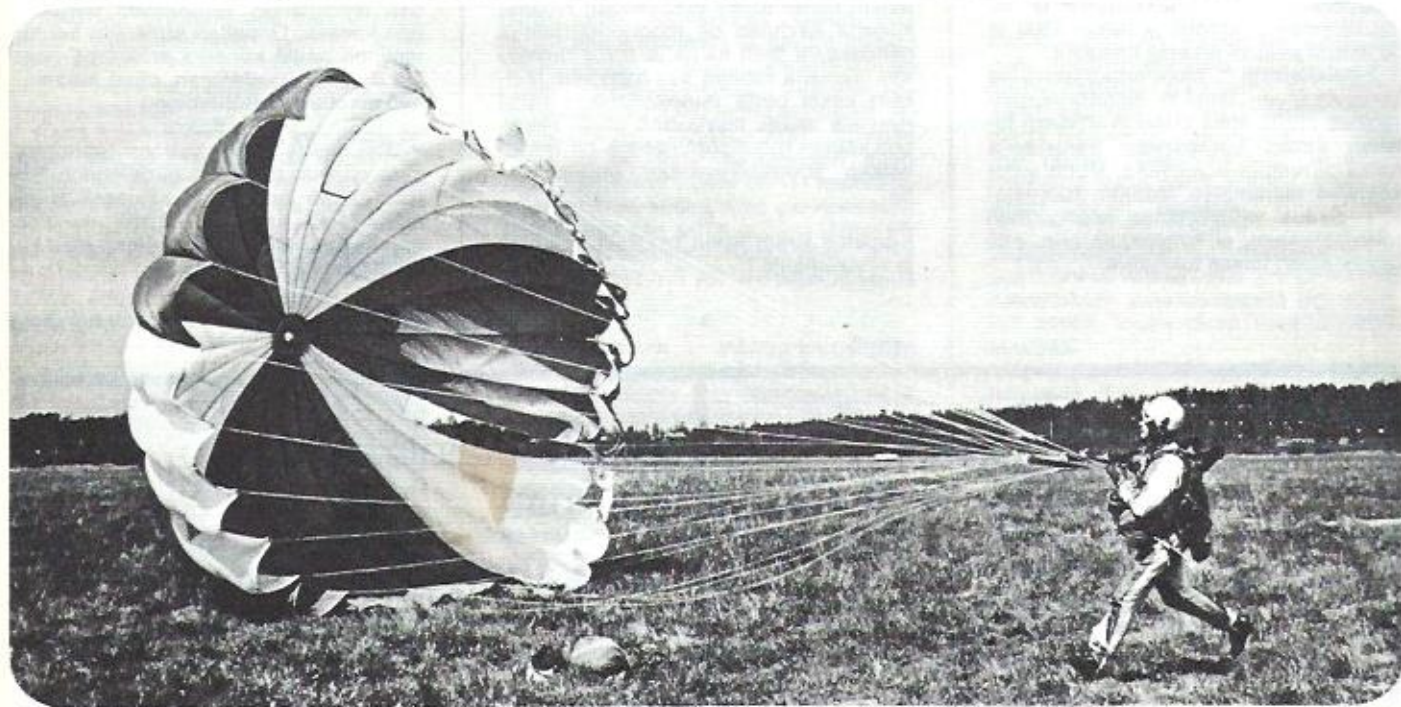

ILMAILU 3/1970

JORMA MALI

LASKUVARJOKOULUTUKSESTA

□□ Laskuvarjourheilu sanan varsinaisessa merkityksessä täyttää Suomessa tulevana keväänä kymmenen vuotta. Tosin urheiluhypyjä on suoritettu vasta vuodesta 1962 alkaen, mutta itse urheilujatust ja ensimmäinen kerho (Suomen Laskuvarjokerho) syntyivät jo vuonna 1960.

Jos katsomme kehitystä tämän kymmenen vuoden ajalta, voimme helposti havaita sen voimakkuuden jo pelkästään hyppejen ja harrastajien lukumäärästä. Lisäksi kehitystä voidaan tarkastella myös toiselta kannalta — koulutuksen näkökulmasta. Kehitys on ollut sielläkin melkoinen. Se ei ole enää "kädestä suuhun" -menetelmän soveltamista, vaan rivit ovat kasvaneet ja saamoin vaatimukset niin opettajien kuin opetettävienkin suhteen. Koulutuksen koordinoitiin ja tehostamiseen onkin kiinnitettävä nyt ja tulevaisuudessa entistä enemmän huomiota, sillä harrastajajoukon suuri kasvu edellyttää koulutuksen sopeuttamista aivan uusiin puitteisiin. Onkin vain todettava, että paljon on vielä tehtävää tällä saralla, sillä siksi epäyhtenäistä on opetus toistaiseksi maassamme. Opetuksen valvontakysymys on myös suhteellisen heikkoissa kantimissa puhumattakaan opettajien koulutuksesta, joka jää vielä täysin paikallisten kerhojen huoleksi.

Paljon on vielä tekemättä, mutta paljon on myös tehty koulutuksen hyväksi kymmenen kuluneen vuoden aikana. Seuraavassa tarkkaillaan koulutusta lähinnä maamme suurimman kerhon (Suomen Laskuvarjokerhon) kannalta. Kertokaa muut sitten miten teillä.

Ennen ensimmäistä hyppeä

annettava koulutus lienee koko maassa suhteellisen yhtenäinen lähinnä siksi, että sitä varten on Lukt laatunut kunnon opetusohjelman. Aihe onkin tärkeä, ja siksi silhen onkin kiinnitetty erityisesti huomiota. Hyvä peruskoulutus takaa mahdollisuudet pätevään ja edistyskelpoiseen hyppeäjäkaartiin. Samalla hyvä koulutus lisää huomattavasti aktiiviteettiprosenttia kerhossa. Helsingissä on voimassa olevaa ohjelmaa noudatettu jo vuosikautia.

Kurssiohjelmaan kuuluu 15 tuntia teoriaa ja käytäntöä. Näistä on kolmasosa eli viisi tuntia alustulotekniikan opetusta. Muilla tunneilla opitaan sitten mm. laskuvarjon rakenne ja toiminta, pakkaaminen, varjon käsittely, vajoatoinnint, varo- ja ilmailumääräykset sekä uloshyppe koneesta. Kurssiohjelma on suhteellisen laaja ottaen huomioon, että em. lisäksi tulevat vielä pakkausharjoitukset. Kurssin päätteeksi pidetään kirjalliset kokeet, testataan alustulotekniikka sekä käydään hyppeämässä Utin hyppeytornista.

Vasta nämä kuviot hyväksytysti läpikäytyinä ja kurssimaksu mk 210:— suoritettuna on uusi tulokkaamme valmis astumaan koneeseen suorittaakseen ensimmäisen hyppeynsä. Vaatimuksia on enemmän kuin esim. U.S.A:ssa, missä hyppeämään pääsee 3 tunnin koulutuksella ja 40 dollarilla. Eroa on, ja mielestäni syytäkin, sillä tällä alkeiskoulutuksen suhteellisen suurella tuntimäärällä ja kurssimaksulla karsimme heikoimman ja vain uteliaisuuttaan tulevan aineksen pois. Silti kurseilla ei ole pulaa oppilasta — pikemminkin päinvastoin.

Kouluttajakysymyksi ei ole alkeiskoulutuksessa niinkään suuri ongelma, sillä laskuvarjokätkärikoulun käyneet kerhoiset ovat erittäin hyvää aineista tähän ja lisäksi siviili- ja sotilashyppeämisen perusteet sivuavat paljon toisiaan. Eroa syntyy myöhäisemmässä vaiheessa. Luonnollisestikaan LJK ei ole edellytys, mutta uskoisin, että usein suuri etu. Teknillisen tietouden lisäksi on tärkeää, että alkeiskouluttajalla on myös jonkin verran pedagogisia taipumuksia, sillä juuri hän on se henkilö, joka antaa vasta-alkavalle ensimmäisen kontaktin koko urheiluuun. Olen varma, että oppilaiden jatkamis- ja lopettamisprosentti on monessa suhteessa suoraan verrannollinen alkeiskouluttajan pedagogisiin kykyihin.

Aikaisemmin meillä vedettiin alkeiskurssit kahden kouluttajan voimalla, joista toinen keskittyi maakoulutukseen ja toinen teorian opetukseen. Nyt on otettu käyttöön uusi systeemi. Kurssilla on pääkouluttaja, joka luonnollisesti vastaa kurssista kokonaisuutena, mutta opittuun ja käytännön harjoitukset on jaettu usealle kouluttajalle, esim. pakkaus ja kalusto, maahantulo, varomääräykset jne. Näin oppilaat saavat jo alusta alkaen paremman kontaktin kerhon kouluttajiin ja toimihenkilöihin ja samalla em. henkilöiden tiedot ja taidot saavat hyvää harjoitusta. Uskon, että tällä on pelkästään positiivinen vaikutus.

Ensimmäisen hypyn jälkeen

alkavat vasta varsinaiset ongelmat koulutukseen nähden. Oppilas on hypännyt muutaman hypyn, tietää periaatteessa mm. varjon ohjauksen, ilma-asennon jne, mutta kokemuksen karttuessa myös tiedonhalu kasvaa. Sen tyydyttämismahdollisuus onkin jo hieman vaikeampaa. Hypyn jälkeen kysytään hyppeymestariita ja hän vastaa näin, mutta seuraavalla kerralla kertookin toinen asian toisin. Tietoja tulee sieltä täältä, mutta samasta asiasta erilaisia. Vasta viime aikoina on kerhossamme tiedostettu ja otettu vakavasti jatkokoulutusongelma.

Ensimmäisten hyppejen jälkeen ei oppilasta saisi missään tapauksessa jättää oman onnensa nojaan, vaan häntä tulisi kannustaa ja antaa lisää neuvoja tulevia hyppejä varten. Tähän on nyt pyritty kerhossamme järjestämällä täydennyskoulutuskursseja, joihin voi jokainen hypännyt kerholainen ottaa osaa. Aiheina ovat aukkovarjon ohjaus syvällisemmin käsiteltynä kuin alkeiskurssilla, hyppeyksen valinta, eri ilma-asennot ja ensimmäiset käännökset sekä täydentävää tietoutta varavarjon käytöstä. Kurssiin kuuluu n. 8—10 tuntia. On havaittu, että tämä on ehdottoman tärkeää oppiaalle, joka on lähestymässä kehityksensä vaikeinta kohtaa, ensimmäisiä itseakuisuhyppejä. Kurssi antaa samalla mahdollisuuden oppilaalle itsenäistyä aikaisemmin hyppeyksen valinnan suhteen, mikä on myös tärkeä seikka kilpailujakin silmällä pitäen.

On luonnollista, että jokainen hyppe sinänsä on koulutusta. Niissä pyritään aina oppimaan uutta tai parantamaan aina ennen opittua taitoa. Jatkokoulutuksenkin suhteen on kyllä Lukt:ssa tehty kehityksen minimivaatimukset,

mutta ne ovat vain ohjeita kerhoille, ei ohjelmaa. Niiden opettamisesta ja yleensä täydennyskoulutuksesta ei ole annettu mitään alkeiskoulutusta vastaavaa ohjelmaa. Kävi hyppeäjä täydennyskurssin tai ei, niin hän hyppeä ja kehityy — jos kehityy. Kehittyessään hän hyppeä yhä korkeammalta ja pääsee vähitellen kiinni koko hyppeämisen suolasta, vapaan putoamisen riemusta ja hurmasta. Hän huomaa hallitsevansa itsensä ja liikkeensä vapaassa pudotuksessa. Ajan mittaan hänestä kehityy "kokenut" hyppeäjä. Monelle tämä on kuitenkin kovan työn takana ja maksaa paljon rahaa. Uskoisin kuitenkin, että vielä useampi siihen yltäisi ja pienemmin kustannuksin, jos koulutus on tehokkaasti järjestetty. On selvää, että kehitystä on tapahtunut ja paljonkin, sillä viisi vuotta sitten et "korkeampaa" opetusta Härmässä saanut, kun ei ollut sen antajia. Ulkomaille, lähinnä Ranskaan oli lähdeittävä jos mieli viisastua. Tuli hyppeille hintaa, kun matkat huomioi. Vaan eipä tarvitse enää mennä Ranskaan tai muuallekaan ulkomaille oppia saamaan, sillä suhteellisen pätevää on opettaja-ainesta täällä kotimaassa. Suunnitelmallisuutta hieman lisää ja hyvää tulee.

Opettaja-aineksen laadullinen kehittäminen

onkin yksi tärkeimmistä tehtävistä koulutuksen parissa. Suuressa kerhossa, missä on useita kouluttajia, on koulutusmetodien yhtenäistäminen välttämättömyys. Viime syksynä kerhossamme aloitettiin "kouluttajapaverit", joissa nimenomaan pyritään yhtenäistämään opetusta kaikin puolin, jotta vältyttäisiin antamasta samaan kysymykseen erilaisia vastauksia. Samalla näiden tuntien tarkoituksena on kehittää opetusmenetelmiä. Jokaisella tunnilla pitää joku kouluttaja ennalta määrätystä aiheesta "mallioppitunnin", joka sitten jälkikäteen yhdessä "ruoditaan". Erittäin onnistunut menetelmä. Näiden tuntien tarkoituksena on myös kehittää ja kasvattaa uusia hyppeymestareita käymällä läpi paljon hyppeymestareiden toimintaan liittyviä asioita. Hyppeymestariasian tulisi mielestäni olla erityisesti jokaisen kerhon sydämen asia, sillä tällä hetkellä lähinnä hyppeymestarikoulutus on maassamme vielä varsin epäyhtenäistä ja leppää täysin yksittäisten kerhojen harjoilla. Paperilla olevat minimivaatimukset täyttää varmasti moni, mutta muut kirjoittamattomat hyppeymestarin edellytykset huomattavasti harvempi.

Yhteenvetona

voidaan todeta, että kymmenen vuoden aikana on laskuvarjohyppeykoulutus kokenut maassamme huomattavaa kehitystä. Pienestä kerhosta isoksi kasvaneena on Suomen Laskuvarjokerholla runsaasti kokemuksia koulutuksen tiimoilta. Meillä tunnustetaan jo tänään ne ongelmat, jotka ovat vielä monille kerhoille huomispäivän pulmia. Harrastajajoukko kasvaa, kouluttajien lukumäärä kasvaa, vaatimukset kasvavat. Opetusmenetelmien on myös muututtava vastaamaan yhä suurempia vaatimuksia. Näin onkin tapahtunut ja tapahtuu tulevaisuudessakin. ■